

ALI JE TEHNIČNO PREGLEDAN AVTOMOBIL RES BREZHIBEN?

Boštjan Okorn, Alina Meško

Potem, ko kupimo avto, se lahko štiri leta vozimo z njim, ne da bi ga bilo treba peljati na tehnični pregled. Ali je to dobro in pametno, prepustimo strokovnjakom, nas je tokrat zanimalo, kaj se dogaja takrat, ko je tehnični pregled obvezen. Skupaj z Agencijo za varnost v prometu (AVP) smo izpeljali prvi del akcije preverjanja kakovosti tehničnih pregledov. Rezultati niso posebej spodbudni.

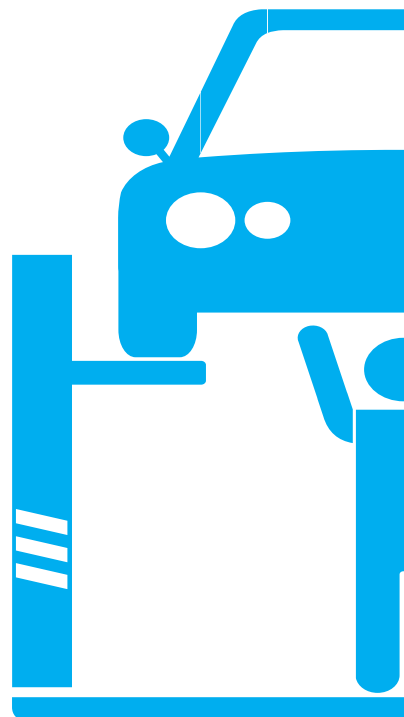
Tehnični pregled je za marsikoga neprijetnost, ki jo mora opraviti vsako leto ali na dve leti, kar je odvisno od starosti vozila. Preveč voznikov ob tem pomisli samo na stroške pregleda (in kasneje registracije vozila) ter morebitnega popravila, če pregleda ne opravi. A tehnični pregled avtomobila, s katerim se vsak dan z različno hitrostjo prevažamo naokoli, ima tudi svoj namen. Zanj plačamo predvsem zato, da nam pregledovalci zagotovijo, da je naše vozilo varno in se lahko vsakodnevno vključuje v promet. Zato je prav, da je pregled opravljen skrbno, saj si vendar želimo in imamo pravico zahtevati, da za svoj denar dobimo tudi kakovostno storitev. Ta se na koncu izkaže tudi in predvsem v tem, da smo s svojim vozilom na cesti varni.

Nekatere delavnice, kjer opravljajo tehnične preglede, so sodobne, druge še iz starih časov, vendar to ni bil glavni predmet našega

ocenjevanja. Posvetili smo se predvsem strokovnosti, a tudi prijaznosti in urejenosti delavnic za tehnične preglede. V vseh s pomočjo sodobnih naprav opravijo pregled vozil praktično po enakem postopku. Voznik se z avtomobilom ustavi pred velikimi vrati, ki se včasih prej, drugič kasneje odprejo, in zapelje v prostor, kjer bo »določena resnica« o stanju njegovega vozila. Avtomobil nato prevzame strokovnjak, ki ga s postanki zapelje po testni stezi. Voznik je lahko prisoten in nadzoruje pregled vozila in takoj dobi informacije o stanju vozila. Od daleč je mogoče opaziti, da pregledovalci preverijo delovanje zavor, pogledajo pod avtomobil, preverijo delovanje luči in drugih svetil, brisalnikov, hupe in druge opreme, izmerijo vrednost izpuha, preverijo obvezno opremo, na koncu pregleda pa ocenijo, če je vozilo varno in ustrezno. Če je pregled uspešno opravljen, stranka dobi potrdilo o brezhibnosti vozila. Če pa pregle-

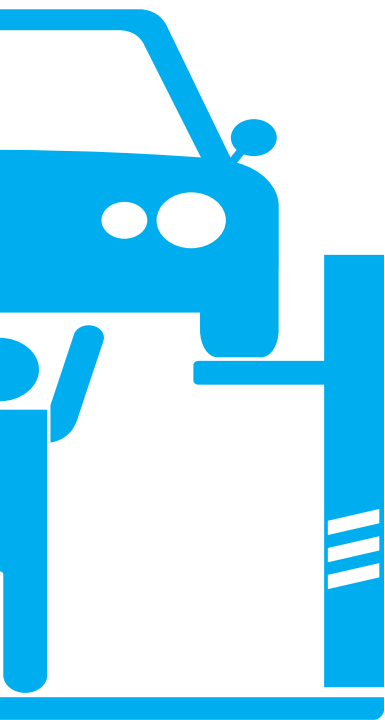
dovalec ugotovi, da je z vozilom kaj narobe, izroči stranki zapisnik o tehničnem pregledu s seznamom okvar, ki jih mora odpraviti.

Večina pregledovalcev nam je med in po pregledu pojasnila, kaj je z vozilom narobe in kaj je treba popraviti. Pregledovalčeva prijaznost in sposobnost komuniciranja sta za stranko zelo pomembni, saj večina med nami o avtomobilih ne ve veliko, zato je koristno, da nam nekdo razloži, v kakšnem stanju je vozilo in kaj je treba popraviti oziroma zamenjati, da bo brezhibno. Seznam okvar v zapisniku je suhoparen, zato so bila dodatna pojasnila, ki smo jih dobili pri večini pregledov, zelo koristna in dobrodošla. Manj zadovoljni smo bili le s komuniciranjem pri AMZS na Dunajski cesti v Ljubljani in pri AMTC v Izoli, kjer so nam brez kakršnihkoli pojasnil zgolj izročili zapisnik.

Črna statistika

Leta 2011 se je v Sloveniji zgodilo 22.751 prometnih nesreč, 130 jih je zahtevalo človeško življenje. Razlogi zanje so različni, raziskave pa dokazujejo, da je za nesrečo nemalokrat kriva tehnična okvara na avtomobilu.

Zakonodaja

Zakon o motornih vozilih (ZMV; Uradni list RS 106/2010)

48. člen: »Tehnična brezhibnost vozil, udeleženi v cestnem prometu, se preverja s tehničnim pregledom, ki pomeni postopek, s katerim strokovna organizacija ugotavlja podatke o vozilu, stanje delov, naprav in opreme vozila in izpolnjevanje drugih zahtev za vozilo, določenih s tem zakonom in na njegovi podlagi izdanimi predpisi.«

Iz 50. člena: Prvi tehnični pregled za osebna vozila se izvede štiri leta po prvi registraciji, nato do osmega leta starosti vozila vsaki dve leti (po šestem in osmem letu), za starejša vozila (nad 8 let) pa vsako leto.

Lokacije in cena

Tehnični pregled lahko opravimo v več kot 80 delavnicah, ki so dokaj enakomerno razporejene po vsej Sloveniji. Za pregled je določena najvišja cena, in sicer 32,13 evrov. V nekaterih primerih lahko izkoristite popust, a v obiskanih delavnicah ni bila cena nikjer nižja od najvišje določene. Pozitivna ocena varnosti vozila (»opravljen« tehnični pregled) bi morala zagotavljati, da je vozilo res varno, sicer je to zgolj strošek za drag nakup uradnega papirja.

Dodatna ponudba delavnic, ki opravljajo tehnične preglede, je različna. Pri približno tretjini obiskanih ponudnikov je omejena zgolj na sam pregled. V bolj opremljenih so v zaprtem prostoru na voljo stoli ali celo kavči, avtomati za vodo in kavo, ponekod je v bližini lokal, avtopralnica, bankomat in druga ponudba. Primer najbolj zaokrožene storitve smo našli v delavnici Avta Velenje v Velenju in pri 1 A na Vodovodni cesti v Ljubljani, kjer se med celotnim postopkom tehničnega pregleda trudijo skrbeti za dobro počutje strank. Na LPP v Ljubljani in pri Avtotestu v Ribnici smo dobili kupon za brezplačno kavo, pranje vozila pa so nam podarili pri Avto Šerbinku v Mariboru in pri Silini na Ptujju. Na nobenega od tehničnih pregledov nismo čakali dolgo, največkrat smo bili na vrsti takoj. Res pa je, da smo preglede opravljali v dopoldanskih in zgodnjih popoldanskih urah.

Ponekod med dodatno ponudbo sodijo tudi avtomehanične storitve, a popravilo napak so nam ponudili le pri Avtoline v Krškem. Pri

Dumidi v Pesnici nam je pregledovalec svetoval, naj komplet prve pomoči (pretekel je namreč njegov rok uporabe) kupimo pri njih, pri Bajcu v Vipavi pa so nam sami nastavili višino žarometov. Pomoč pri odpravi napake je seveda dobrodošla, saj lahko tako vse opravimo na enem mestu, z avtomobilom (ki je tehnično neustrezen!) pa se nam ni treba odpeljati do prve avtomehanične delavnice.

In kako se je naše testno okvarjeno vozilo izkazalo na 24 tehničnih pregledih? Vseh trinajst okvar niso odkrili nikjer. Največje število napak so našli pri A 1 v Ljubljani (9). Drugi pa so se že precej slabše odrezali: pri Agroservisu v Murski Soboti, Avtoplusu v Kopru in Avto Celju v Celju kot naslednji najboljši so odkrili po pet napak. V večini delavnic so odkrili le nekaj napak, tudi samo eno. Pregledovalci so v večini primerov preprečili registracijo vozila, saj nam niso izdali potrdila o brezhibnosti vozila. Dobili smo zapisnik o odkritih napakah in opozorilo, da imamo tri delovne dni časa, da jih odpravimo. Po tem roku je namreč treba ponovno na tehnični pregled in plačati polno ceno.

Vendar, pozor! Tudi odkrita napaka, s katero je bila stranka seznanjena, nujno ne pomeni, da avtomobil ni preстал tehničnega pregleda. S stališča lastnika je morda to celo dobro, saj ve za napake in mu ne bo treba avta spet pripeljati na tehnični pregled, a vprašanje je, ali smo Slovenci res tako ozaveščeni, da bomo te napake tudi odpravili. Na petih tehničnih pregledih smo vsem okvaram navkljub na koncu dobili potrdilo, da je »vozilo brezhibno«; tudi v Avto Celje, kjer so našli pet napak. Nanje so nas opozorili tudi v A-MB v Mariboru, pri Dumidi v Pesnici in na LPP v Ljubljani, vendar smo pregled kljub temu uspešno opravili, saj

smo dobili potrdilo o brezhibnosti vozila. Pri Avto Krka v Postojni niso našli nobene od napak – pregled je bil opravljen zelo hitro, pregledovalec pa nas ni seznanil s stanjem vozila. Dobili smo le potrdilo, s katerim bi vozilo lahko registrirali za naslednji dve leti.

Pokazalo se je torej, da je vozilo, ki ni bilo tehnično brezhibno, v več kot petini primerov dobilo na tehničnem pregledu potrdilo o brezhibnosti. Če odmislimo strošek storitve, ki je bila več kot očitno opravljena z levo roko, celo malomarno, se lahko predvsem vprašamo, kako brezhibna so v resnici vozila, ki se vozijo po naših cestah. K tem delavnicam je pač treba prišteti tudi tiste, v katerih tehničnega pregleda sicer nismo uspešno opravili, a bi ga, če bi v treh dneh prišli nazaj z odpravljenimi napakami iz zapisnika – v njem pa v nobenem primeru niso bile zapisane vse napake.

S tokratno raziskavo želimo opozoriti na pomanjkljivosti, hkrati pa si bomo prizadevali, da bi jih v prihodnje odpravili. Zato bomo z akcijo preverjanja dela na tehničnih pregledih nadaljevali tudi v prihodnje. Cilj, ki ga želimo doseči skupaj z Agencijo za varnost v prometu, so temeljiti tehnični pregledi, na katerih bi kakovostno preverili dejansko stanje vozil in vožnjo dovolili le tehnično brezhibnim vozilom. Navsezadnje bi moral biti to cilj vseh udeležencev v prometu, saj je tehnična brezhibnost osebnih avtomobilov in drugih prevoznih sredstev na naših cestah prvi pogoj za večjo varnost in zmanjševanje števila nesreč, pogosto z usodnimi in nepopravljivimi posledicami – vemo pa, da lahko nesreča doleti vsakogar od nas. Ali moramo res izzivati usodo?

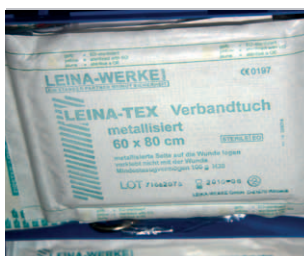
Kako smo testirali?

V decembru 2011 smo po vsej Sloveniji obiskali 24 delavnic, ki opravljajo tehnične preglede. Da bi jih med seboj lahko objektivno primerjali, smo akcijo izpeljali z istim avtomobilom. Upoštevali smo statistične podatke o prodaji in izbrali najbolje prodajan avtomobil pri nas, Renaultov

Clio, ki je bil v času preverjanja star skoraj natančno 6 let (povprečna starost avtomobilov v Sloveniji je 6,4 leta). Testni avto smo na uradnem servisu »pokvarili« in ga s pomočjo vlečne službe pripeljali v neposredno bližino delavnic.

Okvare (skupaj trinajst) smo razdelili v tri sklope:

- **VIDLJIVOST IN OPREMA:** slabe metlice brisalnikov in napačno nastavljene šobe za pranje vetrobranskega stekla, nedelujoča hupa, prazna rezervna pnevmatika, manjkajoče rezervne žarnice, komplet prve pomoči, ki mu je pretekel rok uporabe;

- **VIDNOST:** napačno nastavljena raven žarometov, nedelujoča tretja zavorna luč, nedelujoča luč nad zadnjo registrsko tablico;

- **VARNOST IN OKOLJE:** manjkal je vzglavnik na srednjem sedežu zadnje klopi, ročna zavora je bila napačno nastavljena, v izpušnem loncu in izpušni cevi sta bili luknji, okvarjen je bil končnik na sprednjem desnem kolesu.

Ko smo avto pripeljali na tehnični pregled, smo preverili označenost delavnice za tehnične preglede, delovni čas, možnosti parkiranja, druge storitve (mehanična delavnica, podaljševanje registracije, zavarovanja, bankomat, lokal, ...) ter ocenili prijaznost osebja in njihova navodila.

Preglede smo opravljali anonimno, obnašali smo se kot navadni vozniki, pregledovalcev pa na koncu nismo skušali prepričati, naj nam kljub odkritim napakam pogledajo skozi prste in izdajo potrdilo o brezhibnosti.

Našli so tudi napake, ki jih ni bilo

Čeprav v nobeni delavnici pri tehničnem pregledu niso odkrili vseh 13 nastavljenih napak, pa so ponekod našli tudi takšne, ki jih sploh ni bilo (glede na strokovni pregled avtomobila pred akcijo). Morda je šlo za pikolovstvo, lahko pa tudi za pretirano strog pregled, ki nima nujno zveze z brezhibnostjo in varnostjo vozila. Največkrat, trikrat, so ugotovili, da so slabi sprednji zavorni diski (dvakrat, zanimivo, pri tehničnem pregledu, ki smo ga na koncu uspešno opravili). Mogoče je bila to tudi posledica malomarnosti pri meritvah, saj so se izmerjene vrednosti pri posameznih tehničnih pregledih precej razlikovale. Eden od pregledovalcev je opozoril na domnevno puščanje zavornega olja, našli pa so tudi »nedelujočo« zadnjo meglenko.

Označenost je večinoma dobra, delovni čas pa je različen

Delavnice s tehničnimi pregledi so po navadi postavljene ob prometnejši cesti in na križiščih je dostop do njih dobro označen z usmerjevalnimi tablamami. Mi smo jih iskali kot tujci v mestu, zato verjamemo, da jih domačini najdejo še bolj enostavno oziroma že vedo, kje so. Edini negativni primer je delavnica Bajc TPT v Vipavi, ki stoji sredi poslovno-trgovinskega območja, a oznak za pot do nje sploh nismo našli, ne na glavni cesti ne znotraj območja. Delovni čas te delavnice je tudi najmanj primeren za uporabnike: od ponedeljka do petka namreč delajo samo od 8-ih do 16-ih, v soboto pa je zaprta (edina med obiskanimi). Med delavnicami z delovnim časom, ki je najbolj prilagojen uporabnikom, velja pohvaliti ljubljanski LPP; odprto imajo od 6. do 20.30, v ljubljanskem AMZS ob Dunajski cesti in v mursko-soboškem Agroservisu delajo od 6. do 20. ure, v ljubljanskem A 1 na Vodovodni cesti pa od 6.30 do 19.30. Ob sobotah so delavnice za tehnične preglede odprte najdalj do 13-ih, jeniški Integral in ribniški Avtotest pa sta odprta le do 11. oziroma 11.30.

©VIP PREVERJANJE KAKOVOSTI TEHNIČNIH PREGLEDOV	Tehnični pregled	Delovni čas	Označenost	Možnost parkiranja	Prijaznost pregledovalca	Posredovanje informacij	Vidljivost in oprema							Vidnost			Varnost			SKUPAJ ODKRITIH NAPAK (od 13)	POTRDILO O BREZHBIBNOSTI VOZILA				
							Šobe za pranje vetrobrana	Brisalniki vetrobranskega stekla	Hupa	Prazna rezervna pnevmatika	Rezervne žarnice	Komplet prve pomoči	Raven žarometov	Tretja zavorna luč	Luč nad tablico	Zadnji sredinski vzglavnik	Parkirna zavora	Izpušni lonec in cev	Končnik						
							●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●			●	●	●	
A 1, Ljubljana	pon - pet sobota	6:30-19:30 8:00-13:00	+	-	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	9	NE
Agroservis, Murska Sobota	pon - pet sobota	6:00-20:00 8:00-12:00	+	+	++	-	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	5	NE
A-MB, Maribor	pon - pet sobota	7:00-19:00 7:00-12:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	DA
AMTC, Izola	pon - pet sobota	7:00-19:00 8:00-12:00	++	+	-	--	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	NE
AMZS, Črnomelj	pon - pet sobota	7:00-18:00 7:00-12:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3	NE
AMZS, Ljubljana	pon - pet sobota	6:00-20:00 6:00-13:00	+	0	-	--	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1	NE
AMZS, Šempeter v Savinjski dolini	pon - pet sobota	7:00-19:00 7:00-12:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	NE
Avto Celje, Celje	pon - pet sobota	7:00-19:00 7:00-12:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3	DA
Avto Krka, Novo mesto	pon - pet sobota	7:00-19:00 7:00-12:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3	NE
Avto Krka, Postojna	pon - pet sobota	7:00-19:00 7:00-12:00	++	+	0	--	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	0	DA
Avto Šerbinek, Maribor	pon - pet sobota	7:00-19:30 7:00-12:00	++	++	++	+	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3	NE
Avto Velenje, Velenje	pon - pet sobota	6:00-21:00 7:00-13:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	NE
Avtoline, Krško	pon - pet sobota	7:00-18:00 8:00-12:00	0	+	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	4	NE
Avtoplus, Koper	pon - pet sobota	7:00-19:00 8:00-12:30	+	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	5	NE
Avtoservis, Slovenj Gradec	pon - pet sobota	7:00-17:00 7:00-13:00	+	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1	NE
Avtotest, Ribnica	pon - pet sobota	8:00-17:30 8:00-11:30	++	++	+	+	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	NE
Bajc TPT, Vipava	pon - pet sobota	8:00-16:00 zaprto	--	0	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	5	NE
CI&CA, Podgorje pri Kamniku	pon - pet sobota	7:00-19:00 7:00-12:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3	NE
Dumida, Pesnica	pon - pet sobota	8:00-17:00 8:00-12:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	3	DA
Integral, Jesenice	pon - pet sobota	7:30-18:00 8:00-11:00	0	0	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	NE
Logo, Grosuplje	pon - pet sobota	7:00-20:00 7:00-13:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	NE
LPP, Ljubljana	pon - pet sobota	6:00-20:30 7:00-13:30	+	-	++	-	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	DA
Silina, Ptuj	pon - pet sobota	7:00-19:00 7:00-12:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	2	NE
Špan, Brezovica	pon - pet sobota	7:00-19:00 8:00-13:00	++	++	++	++	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	1	NE
Delež delavnic, v katerih so odkrili napako							4,17 %	8,33 %	29,17 %	16,67 %	12,50 %	37,50 %	8,33 %	12,50 %	66,67 %	4,17 %	37,50 %	8,33 %	58,33 %						

■ = napako so odkrili (ustno opozorilo ali zaznavek v zapisniku) ● = napake niso odkrili

